

Orientacions per al Desplegament del Currículum i Avaluació als centres de primer cicle d'EI

Joana Camps
EAP Menorca

Setembre 2024

ORIENTACIONS PER AL
DESPLEGAMENT DEL CURRÍCULUM
D'EDUCACIÓ INFANTIL ALS CENTRES
DE PRIMER CICLE D'EDUCACIÓ
INFANTIL DE LA XARXA PÚBLICA I
DE LA XARXA COMPLEMENTÀRIA DE
LES ILLES BALEARS

Departament d'Educació,
Joventut i Esports
de les Illes Balears

Institut per a l'Educació de la Infància i l'Infància

ORIENTACIONS PER A
L'AVUACIÓ ALS CENTRES
DE PRIMER CICLE D'EDUCACIÓ INFANTIL
DE LA XARXA PÚBLICA I DE LA XARXA
COMPLEMENTÀRIA DE LES ILLES BALEARS

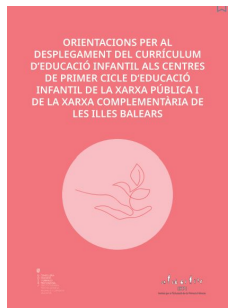

G. CONSELLERIA
O. EDUCACIÓ
I. FORMACIÓ
B. PROFESSIONAL
DIRECCIÓ GENERAL
D'INICIACIÓ I
SINCRONIZACIÓ DE LA
EDUCACIÓ

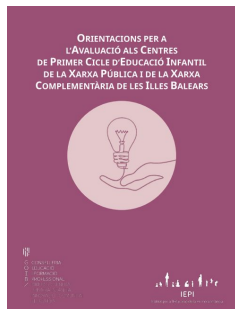
IEPI
Institut per a l'Educació de la Infància i l'Infància

D'ON NEIXEN AQUESTS DOCUMENTS?

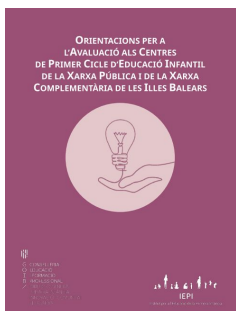
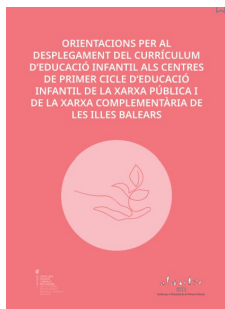
- Publicació de la LOMLOE (Ley Orgánica 3/2020, de 29 de diciembre, por la que se modifica la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación)
- Publicació Real Decreto 95/2022, de 1 de febrero, por el que se establece la ordenación y las enseñanzas mínimas de la Educación Infantil.
 -
- 18 de febrer de 2022: Publicació del Primer esborrany Decret curriculum i avaluació educació infantil
- 1 agost de 2022 Decret 30/2022 pel qual s'estableix el curriculum i l'avaluació de l'educació infantil a les Illes Balears.

- Comissió específica IEPI
- Novembre de 2021
- Servei Assessorament i Innovació Educativa FPCEE Blanquerna

- Comissió específica IEPI
- Novembre de 2022
- Universitat de Mondragón
- Contrast professionals escoletes

En diàleg des de la pràctica i la realitat del dia a dia a la teoria.

Tant en el disseny i revisió de SA com en la validació dels criteris observables en les orientacions d'avaluació. Documents que creixen amb el treball conjunt i la saviesa de mestres i educadores del 0-3.

Idees destacades

En aquesta etapa, la seguretat, l'atenció i l'estimulació des d'una base afectiva són condicions indispensables per a l'aprenentatge. La qualitat del procés d'ensenyament-aprenentatge passa per la qualitat de les relacions que s'hi estableixen.

L'enfocament didàctic de les activitats que es proposen a l'escoleta ha de ser contextualitzat i globalitzat, per tal que els nous coneixements siguin funcionals i aplicables, sempre respectant la diversitat. Això implica una programació flexible que es fonamenti en la gestió de les vivències, experiències, interessos, coneixements i ritmes dels infants, i doni cabuda als esdeveniments espontanis.

Idees per a la pràctica

ALGUNES IDEES PER A LA PRÀCTICA:

- Els jocs de falda, les cançonetes amb danses i ritmes...
- Els massatges amb les mans o amb rodetes, plomes, teles...
- Les carícies, els engronsaments, rodolaments suaus, petits contactes de contenció...
- La complicitat de mirar contes junts i de contar-los...
- Les rutines estables al menjador, el dormitori, la higiene... acompanyades de cançonetes, cantarelles i gestos que anticipin les accions que s'hi duran a terme.
- Compartir amb les famílies espais de diàleg per a l'intercanvi d'experiències sobre la criança: tallers amb famílies, tertúlies, entrevistes entre el tutor i la família, trobades temàtiques de centre, de grup...

ORIENTACIONS PER AL
DESPLEGAMENT DEL CURRÍCULUM
D'EDUCACIÓ INFANTIL ALS CENTRES
DE PRIMER CICLE D'EDUCACIÓ
INFANTIL DE LA XARXA PÚBLICA I
DE LA XARXA COMPLEMENTÀRIA DE
LES ILLES BALEARS

Departament d'Educació
Govern de les Illes Balears
C/ Miquel Marqués, 1
07015 Palma de Mallorca
Tel. 971 22 00 00
www.gub.es

INSTITUT BALEAR D'EDUCACIÓ
IBES
Institut per a l'Educació de la Infància i l'Adolescència

Es nodreixen de:

- La normativa a la que hem fet referència
- El Model pedagògic dels EAPs
- El Model Inclusiu
- DUA

Estructura i continguts

1. Estructura i finalitats del primer cicle d'Educació Infantil. ESCOLETA COM ENTORN PROTECTOR.
2. Funció Educativa del primer cicle d'Educació Infantil:
 - a. Principis Model Inclusiu
 - b. Prevenció i detecció de barreres d'aprenentatge

El desenvolupament integral dels infants requereix entorns protectors i, en conseqüència, ha de respondre a les diferents necessitats bàsiques dels infants:

- **Necessitats psicobiològiques:** alimentació, higiene, temperatura, alternança son-vigília, protecció de riscos, integritat física i salut.
- **Necessitats cognitives:** estimulació sensorial, comunicativa i lingüística, exploració física i social, i comprensió de la realitat.
- **Necessitats socioafectives:** seguretat emocional, xarxa de relacions socials, participació i autonomia personal.

Des d'aquesta necessària mirada integral envers l'infant, aquestes necessitats estan interrelacionades i la satisfacció d'una afecta la satisfacció de les altres.

ALGUNES IDEES PER A LA PRÀCTICA:

- Els jocs de falda, les cançonetes amb danses i ritmes...
- Els massatges amb les mans o amb rodetes, plomes, teles...
- Les carícies, els engronsaments, rodolaments suaus, petits contactes de contenció...
- La complicitat de mirar contes junts i de contar-los...
- Les rutines estables al menjador, el dormitori, la higiene... acompanyades de cançonetes, cantarelles i gestos que anticipin les accions que s'hi duran a terme.
- Compartir amb les famílies espais de diàleg per a l'intercanvi d'experiències sobre la criança: tallers amb famílies, tertúlies, entrevistes entre el tutor i la família, trobades temàtiques de centre, de grup...

c. Principis metodològics. L'ètica de la cura

1. Vida quotidiana
2. Infant i joc
3. Infant i noves tecnologies
4. Infant-llenguatge i comunicació

d. Espais, Temps i Agrupaments

3. Avaluació i Documentació a l'EI

4. Professionals EI

5. Participació de les famílies

6. Coordinació entre el primer i segon cicle d'EI

7. Annexos

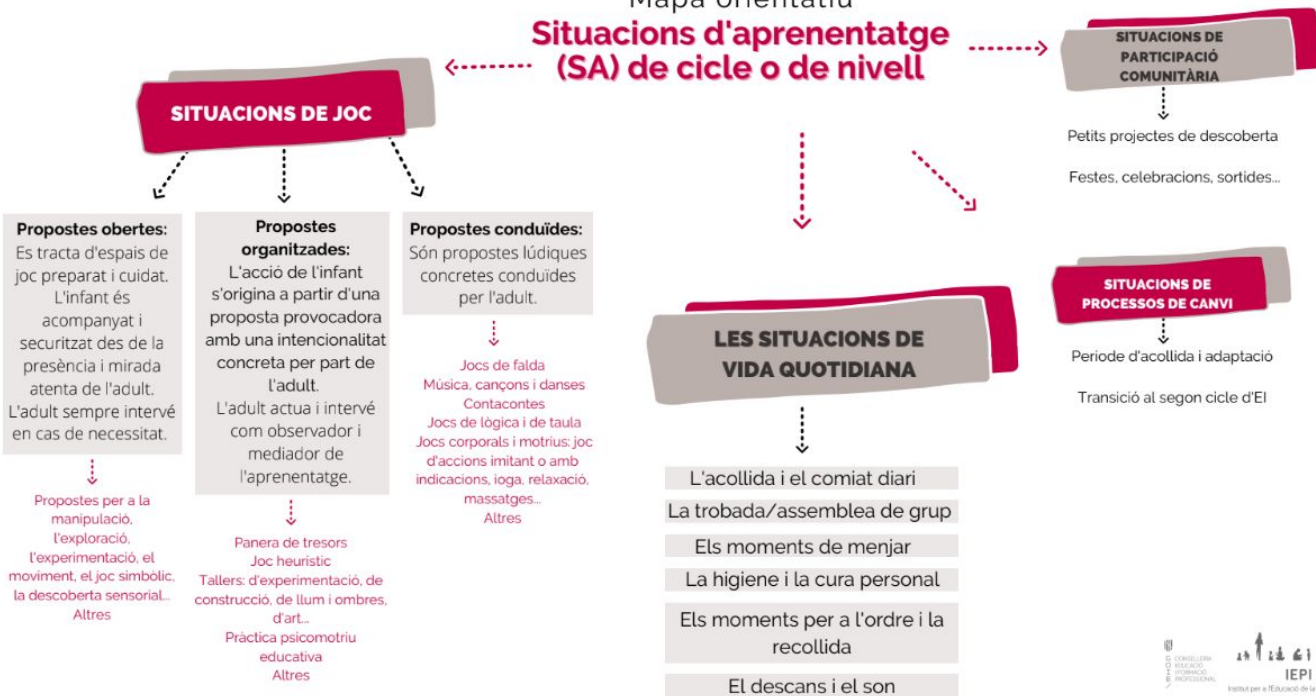
- Mapa orientatiu SA
- Elements curriculars
- Plantilla programació

Annex 1

ANNEX 1

Mapa orientatiu Situacions d'aprenentatge (SA) de cicle o de nivell

Annex 2

Annex 2 Elements curriculars de primer cicle d'educació infantil

ÀREA 1. CREIXEMENT EN HARMONIA		
Competència específica	Criteris d'avaluació	Sabers bàsics
1. Progressar en el coneixement i control del cos i en l'adquisició de diferents estratègies, adequant les seves accions a la realitat de l'entorn d'una manera segura, per construir una autoimatge ajustada i positiva.	<p>1.1. Adequar les accions i reaccions a cada situació, en una interacció lúdica i espontània amb l'entorn, explorant les possibilitats motores i perceptives i progressant en precisió, seguretat, coordinació i intencionalitat.</p> <p>1.2. Mostrar acceptació i respecte pel propi cos i el dels altres, avançant progressivament en el coneixement d'aquest.</p> <p>1.3. Manifestar aptitud emocional i sentiments de seguretat i afecte en la realització de cada acció.</p> <p>1.4. Adquirir nocions temporals bàsiques per ubicar-se en el temps a través de les activitats i rutines de la vida quotidiana, i amb altres esdeveniments.</p>	<p>A. El cos i el control progressiu d'aquest</p> <ul style="list-style-type: none">• Descobriment i reconeixement de la pròpia imatge i la de les persones de l'entorn. Identificació i respecte de les diferències.• Curiositat i interès per l'exploració sensitiva i motora. Integració sensorial del món a través de les capacitats perceptives i motrius.• Exploració i experiències actives. El moviment lliure com a font d'aprenentatge i desenvolupament.• El contacte amb les altres persones i amb els objectes. Iniciativa i curiositat per aprendre noves habilitats.• Experimentació manipulativa i domini progressiu de coordinació visual i motora en el contacte amb objectes i materials.• Adaptació i progressiu control del moviment i de la postura a les diferents situacions de la vida quotidiana.

Annex 3

1r cicle d'educació infantil

Nivell:	Grup:	Temporització: de dia ... a dia ... de 202...	
Característiques del grup a tenir en compte:			
<p>Aquesta programació d'aula desplega les SA següents (s'han d'esmentar les que no s'hagin inclòs en programacions d'aula anteriors o les que en aquest moment necessitin una modificació significativa):</p> <ul style="list-style-type: none"> • • • 			
Horari aproximat de l'activitat (concret, al llarg de la jornada...)	Activitats		
		Agrupaments (GG, PG, Ind.)	Avaluació (graella d'observació)
Descripció:			☐ No ☐ Sí
Material:			
Descripció:			☐ No ☐ Sí
Material:			
Descripció:			☐ No ☐ Sí
Material:			

ORIENTACIONS PER A
L'AVALUACIÓ ALS CENTRES
DE PRIMER CICLE D'EDUCACIÓ INFANTIL
DE LA XARXA PÚBLICA I DE LA XARXA
COMPLEMENTÀRIA DE LES ILLES BALEARS

CONSELLERIA
D'EDUCACIÓ I
FORMACIÓ
PROFSSIONAL
I D'INICIACIÓ
D'EMPRESA I
INNOVACIÓ I
D'ACTIVITAT

IEPI

Institut per a l'Educació de la Infància i l'Infància

Es nodreixen de:

AVALUACIÓ CENTRADA EN EL CONEXT

Es només dins un context afectiu de seguretat, protecció i benestar, que l'infant desenvolupa al màxim les seves capacitats.

Estructura i continguts

1. Fonaments psicopedagògics:

- a. La importància del vincle com a element clau de partida
- b. La neurociència
- c. Les capacitats dels infants
- d. Es contextos familiars i escolars

Estructura i continguts

2. L'avaluació dels processos educatius:

- Per a què avaluem? Millorar la pràctica i ajustar-la a les necessitats dels infants
- Que avaluem? EL CONTEXT: Espais i temps
 - Autoavaluació
 - Impacte de la proposta
- Qui avalua?
 - Equip Docent
 - Família
 - Infants (a través de les senyals)
- Com avaluem?

Annex 1

69

Annex 1

Concreció orientativa dels criteris d'avaluació per al primer cicle d'educació infantil

ÀREA 1. CREIXEMENT EN HARMONIA

Competència específica 1

Progressar en el coneixement i el control del cos i en l'adquisició de diferents estratègies, adequant les seves accions a la realitat de l'entorn d'una manera segura, per construir una autoimatge ajustada i positiva

Criteris d'avaluació	Elements observables en l'infant	Espai i materials	Temps	Vinculacions
		Elements observables en el context S'observarà si:		
1.1. Adequar les accions i reaccions a cada situació, en una interacció lúdica i espontània amb l'entorn, mitjançant l'exploració de les possibilitats motores i perceptives i el progrés en precisió, seguretat, coordinació i intencionalitat.	<ul style="list-style-type: none"> - Observa l'entorn més proper. - Explora, a partir de les seves capacitats motrius, en un espai reduït. - Adapta els moviments als elements que troba en l'entorn més proper. - Utilitza elements per moure's per l'espai i ampliar el territori d'acció. - Explora l'espai i es proposa reptes de superació d'equilibris i desequilibris, salts, etc., a partir dels elements i materials que li ofereix l'espai. 	<ul style="list-style-type: none"> - Es disposa d'espais que permeten l'exploració motriu, la llibertat de moviment: anar de grapes, caminar, ajupir-se, botar, etc. - La disposició dels espais i materials es revisa per ajustar-lo a les necessitats individuals i del grup. - El mobiliari i els materials permeten avançar en reptes de manera segura i progressiva. 	<ul style="list-style-type: none"> - S'ofereix el temps necessari per explorar l'entorn al ritme de cadascun. 	<ul style="list-style-type: none"> - L'adult se situa, majoritàriament, a prop dels infants, amb actitud disponible i a la seva alçada. - L'adult se situa a una distància prudencial per no envair el territori de l'infant ni interrompre'n la iniciativa. - L'adult es manté en un lloc estable i de referència, mentre no se'l requereix o es fa necessària la seva intervenció des de la proximitat. - Manté l'atenció plena, i la mostra a l'infant des de la mirada i la paraula. - Es col·loca l'infant en la posició més ajustada possible al seu moment de desenvolupament, des de la qual l'infant pot triar cap on i com moure's i pot conquerir el moviment i la postura que prefereix de manera autònoma.

Annex 2

Annex 2

El Pla específic de coordinació entre primer i segon cicle d'educació infantil

El Decret 30/2022, d'1 d'agost, pel qual s'estableix el currículum i l'avaluació de l'educació infantil a les Illes Balears, indica que les administracions educatives han d'assegurar la coordinació entre els equips docents dels centres que actualment imparteixen diferents cicles d'educació infantil; indica també que els centres que tenen únicament el primer cicle han d'incloure en la seva concreció curricular un pla específic de coordinació amb els centres on continuen l'escolarització els seus alumnes quan canvien de cicle i que el pla ha de preveure l'intercanvi d'informació sobre els alumnes i mesures per facilitar-los la transició en el procés de canvi de centre i per coordinar la comunicació entre els cicles. A l'article 21 s'indica que en acabar cada cicle s'ha de emetre un informe d'avaluació final de cada alumne referit al grau de desenvolupament de les competències específiques a partir de les dades obtingudes en el procés d'avaluació contínua.

En aquest annex 2 s'ofereixen algunes propostes orientatives per desenvolupar el pla específic de coordinació amb els centres on continuen l'escolarització els alumnes quan canvien de cicle, perquè cada centre de primer cicle d'educació infantil utilitzi les s'adaptin a les seves necessitats i a les possibilitats del context on se situa. L'objectiu és afavorir que la coordinació amb el centre o centres on els seus alumnes s'escolaritzaran en el segon cicle sigui òptima, al mateix temps que es cuiden i s'acompanyen els infants i les seves famílies durant aquest període de transició.

Annex 2

Annex 2

El Pla específic de coordinació entre primer i segon cicle d'educació infantil

El Decret 30/2022, d'1 d'agost, pel qual s'estableix el currículum i l'avaluació de l'educació infantil a les Illes Balears, indica que les administracions educatives han d'assegurar la coordinació entre els equips docents dels centres que actualment imparteixen diferents cicles d'educació infantil; indica també que els centres que tenen únicament el primer cicle han d'incloure en la seva concreció curricular un pla específic de coordinació amb els centres on continuen l'escolarització els seus alumnes quan canvien de cicle i que el pla ha de preveure l'intercanvi d'informació sobre els alumnes i mesures per facilitar-los la transició en el procés de canvi de centre i per coordinar la comunicació entre els cicles. A l'article 21 s'indica que en acabar cada cicle s'ha de emetre un informe d'avaluació final de cada alumne referit al grau de desenvolupament de les competències específiques a partir de les dades obtingudes en el procés d'avaluació contínua.

En aquest annex 2 s'ofereixen algunes propostes orientatives per desenvolupar el pla específic de coordinació amb els centres on continuen l'escolarització els alumnes quan canvien de cicle, perquè cada centre de primer cicle d'educació infantil utilitzi les s'adaptin a les seves necessitats i a les possibilitats del context on se situa. L'objectiu és afavorir que la coordinació amb el centre o centres on els seus alumnes s'escolaritzaran en el segon cicle sigui òptima, al mateix temps que es cuiden i s'acompanyen els infants i les seves famílies durant aquest període de transició.

Annex 3

Annex 3 Llista orientativa d'informacions per al traspàs del primer al segon cicle d'educació infantil

Nom i llinatges de l'infant de tercer

Nom i llinatges del tutor/a de tercer

Nom, llinatges i funcions de les professionals de referència de l'infant en els nivells de primer cicle

Nom del grup de tercer

Nom i llinatges dels altres infants del grup que s'han matriculat a quart al mateix centre
Característiques rellevants del grup

Assistència a l'escoleta:

Data d'inici a l'escoleta
Horari habitual d'assistència
Serveis utilitzats

Llengua habitual i ús:

Llengua que parla habitualment
Comprensió del català, comprensió del castellà,
comprensió d'altres llengües Llengua de comunicació
família-escola

Com va ser el seu període de familiarització a l'escoleta*

Com és el seu dia a dia a l'escoleta:*

A l'entrada, en les rutines quotidianes, en el joc, a la sortida...
En quins moments necessita més acompanyament
Té algun objecte de referència que li dona seguretat...

Com es relaciona amb els altres:*

Quins són els seus amics i amigues de grup, i amb quins d'ells té preferència per jugar, per sentir-se a gust...

Annex 4

Annex 4

Alguns dels elements observables del context que incideixen en el benestar de l'educadora

En les ORIENTACIONS PER A L'AVALUACIÓ AL PRIMER CICLE D'EDUCACIÓ INFANTIL es fa referència a la cura del benestar de les professionals i de l'equip en els apartats següents:

«2.1. L'avaluació permet la presa de consciència d'allò que fem; en matèria d'educació es tracta de fer conscients tots els aspectes de la nostra pràctica perquè repercuteixen en el benestar de les persones amb les quals incidim i ens relacionam en el nostre quefer diari.» «

«2.2.1. Convé cuidar el desenvolupament personal i professional de les educadores. L'escola és un sistema viu on el benestar d'un membre repercuteix en el benestar de la resta del grup. Un entorn que generi confiança per compartir la pràctica sense por al judici, compartir significats sobre com entenem l'educació, com veiem els infants...»

«2.2.3. Equilibrar la necessitat de benestar personal per traslladar-lo al benestar comunitari. Dins l'escoleta cada membre en particular és important i s'ha de cuidar, sent també molt important la col·lectivitat i la cura que tenim de la vida en comunitat.»

Annex 5

Annex 5

Algunes idees per a l'avaluació del benestar de la comunitat educativa

El document ORIENTACIONS PER A L'AVALUACIÓ AL PRIMER CICLE D'EDUCACIÓ INFANTIL recull la idea que el context que més impacta en el desenvolupament infantil és el familiar.

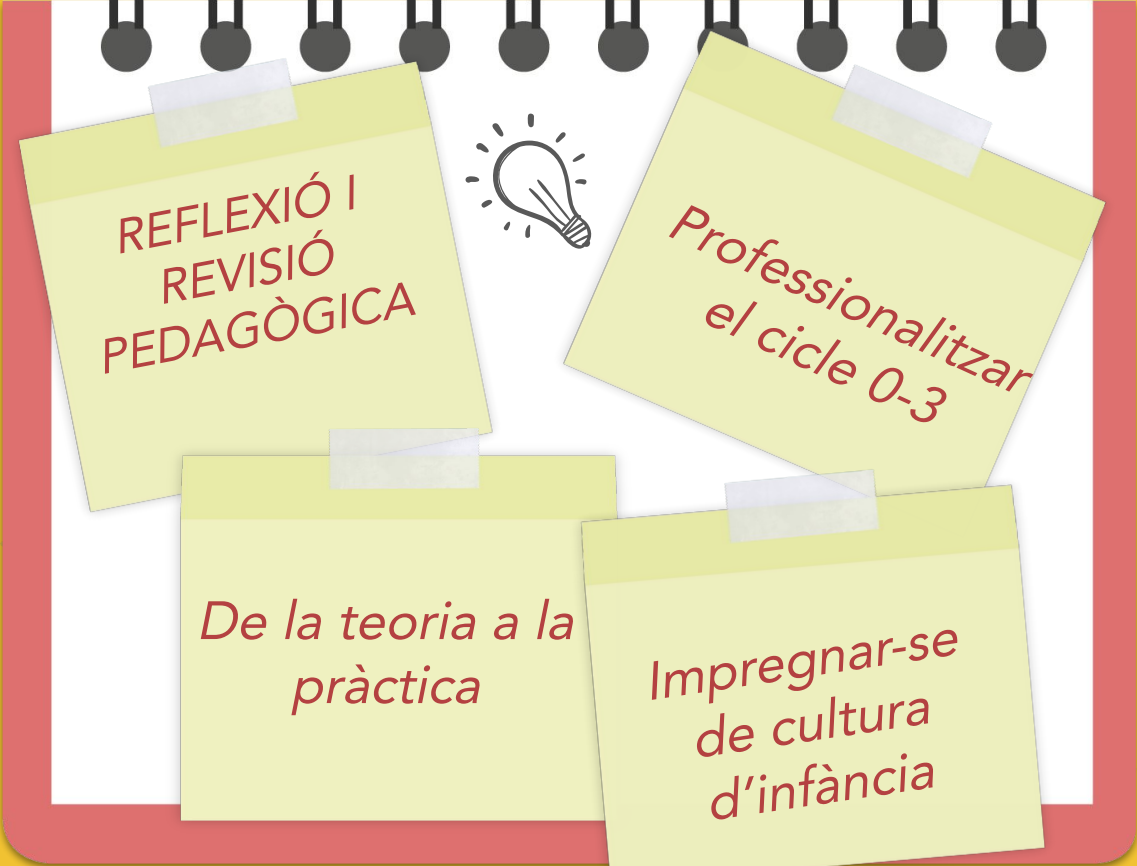
El repte per a l'escoleta és construir relacions simètriques amb la família, relacions d'aliança a partir de la construcció d'un vincle de confiança. Les famílies s'han de sentir escoltades i cuidades compartint l'objectiu comú del benestar i el desenvolupament saludable de tots els membres de la família.

Atesa l'heterogeneïtat dels models familiars i la complexitat del context social, s'ha de fomentar la col·laboració i participació per obtenir el coneixement particular de cada família. L'equip educatiu s'ha de saber posar al seu lloc i en les circumstàncies que els envolten per empatitzar amb elles. Alhora, cal alimentar el seu sentiment de competència, oferint-los el seu lloc en la comunitat, respectant el seu rol i partint de les seves fortaleses.

La proposta que es recull en aquest annex pren com a referència alguns dels indicadors formulats mitjançant preguntes plantejades a l'Índex per a la inclusió i també incorpora alguns dels ítems adaptats d'aquesta eina en el Model Pedagògic dels EAP.

*COM LES PODEM
APROFITAR????*

REFLEXIÓ I
REVISIÓ
PEDAGÒGICA

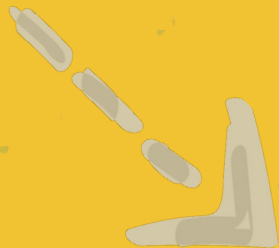

Professionalitzar
el cicle 0-3

*De la teoria a la
pràctica*

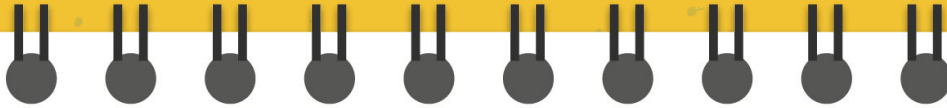
Impregnar-se
de cultura
d'infància

**FUNCIONS
EAPs ALS
CENTRES D'EI**

Ordre 4/2023, del conseller d'Educació i Formació Professional d'1 de febrer de 2023, d'organització i funcionament dels equips d'atenció primerenca de les Illes Balears dependents de la Conselleria d'Educació i Formació Professional

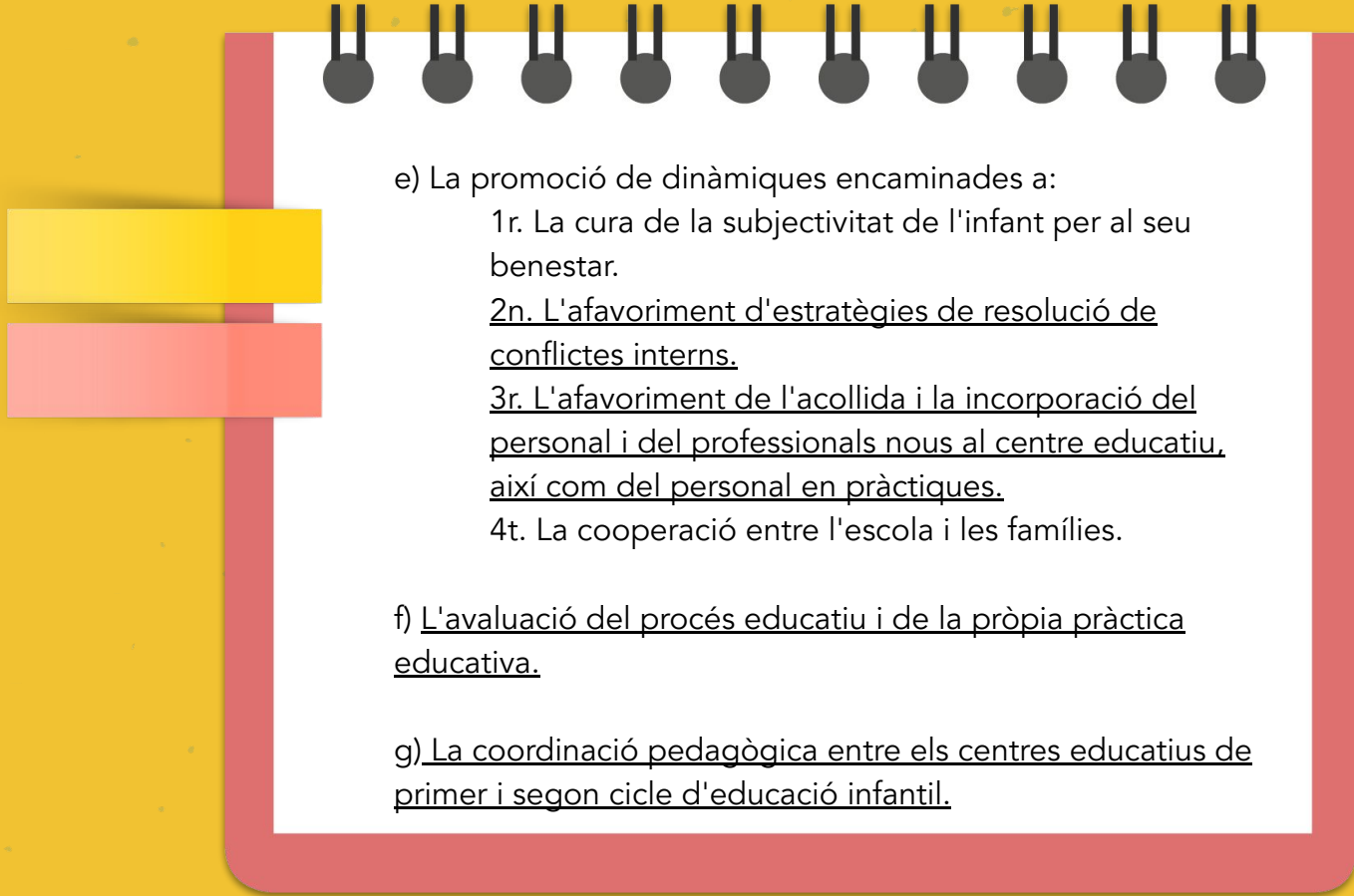
Article 5. Objectius dels equips d'atenció primerenca als centres educatius

Els EAP han de col·laborar amb els centres atesos en els objectius següents:

- a) La presa de decisions per a la innovació i la millora de la qualitat educativa en l'àmbit de la inclusió.
- b) La transformació de l'escoleta en un entorn segur i protector mitjançant la promoció de mesures, amb criteris d'igualtat, que assegurin el màxim benestar dels infants, així com la cultura del bon tracte.
- c) La implementació de mesures de qualitat educativa dels grups d'infants.
- d) L'ajustament a les necessitats educatives de cada infant.

e) La promoció de dinàmiques encaminades a:

1r. La cura de la subjectivitat de l'infant per al seu benestar.

2n. L'afavoriment d'estratègies de resolució de conflictes interns.

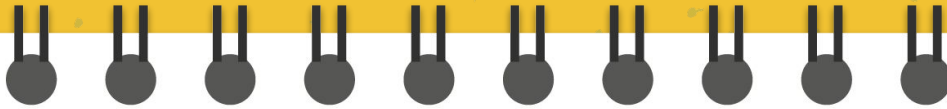
3r. L'afavoriment de l'acollida i la incorporació del personal i del professionals nous al centre educatiu, així com del personal en pràctiques.

4t. La cooperació entre l'escola i les famílies.

f) L'avaluació del procés educatiu i de la pròpia pràctica educativa.

g) La coordinació pedagògica entre els centres educatius de primer i segon cicle d'educació infantil.

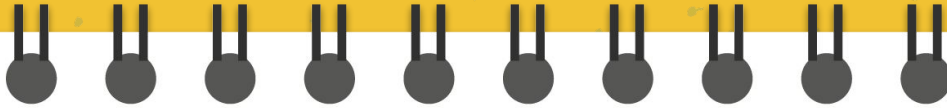

Els EAP han de col·laborar amb els centres per a la consecució dels objectius relatius als alumnes que s'esmenten a continuació:

- a) L'enfortiment de la funció tutorial en relació amb els infants i les seves famílies.
- b) L'elaboració i la implementació del procés d'acollida dels infants i les seves famílies.
- c) La prevenció i la detecció de necessitats educatives dels alumnes de primer cicle d'educació infantil i la seva avaluació i suport.
- d) L'elaboració de la documentació necessària per identificar els infants amb NESE.

Els EAP han de col·laborar amb els centres per a la consecució dels objectius relatius als alumnes que s'esmenten a continuació:

- e) L'elaboració del pla educatiu personalitzat dels infants amb NESE i amb seguiment continuat.
- f) L'elaboració del dictamen d'escolarització, en cas que sigui necessari.
- g) L'acompanyament, la coordinació i la col·laboració amb el professorat en el seguiment de la resposta a les necessitats educatives que es derivi de la prevenció, la detecció, l'avaluació i el suport.
- h) La coordinació i la col·laboració amb els serveis i els centres implicats en l'atenció dels alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu.

4. Els EAP han de col·laborar amb els centres per a la consecució dels objectius relatius a les famílies que s'esmenten a continuació:

a) La promoció de l'empoderament educatiu de les famílies.

b) La informació i l'acompanyament a les famílies dels infants que ho requereixin.

c) L'acompanyament i suport a les famílies dels alumnes amb necessitat específiques de suport educatiu, seguint les indicacions del pla educatiu personalitzat (PEP) de l'alumne (capítol III).

d) L'acollida i l'acompanyament de les famílies en situacions singulars, a les quals s'ha de connectar amb els serveis de la comunitat si escau.

